

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 328.185:35.073.53

DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.1/01>

Антонюк Д.І.

доктор філософії (PhD) з політології

Юрійчук Є.П.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ У ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ПУБЛІЧНОЮ ВЛАДОЮ ТА ПРИВАТНИМ СЕКТОРОМ У СФЕРІ ЗАКУПІВЕЛЬ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

У статті виокремлено та проаналізовано корупційні ризики у сфері публічних закупівель, зокрема щодо взаємодії між представниками публічної влади та приватного сектору. Основну увагу звернено на три ключові етапи прояву корупції: прийняття рішень, тендерну процедуру та виконання контракту.

На етапі прийняття рішення про оголошення тендеру корупція проявляється через вибір проєктів, орієнтованих на особисту вигоду посадовців, а не суспільний добробут. Це включає лобіювання політично вигідних, але економічно необґрунтованих ініціатив.

На етапі тендерної процедури найбільш поширеними схемами є маніпуляції умовами конкурсу, дискримінація учасників та фаворитизм, що забезпечує перемогу «своїх» підрядників. Такі дії підривають прозорість процесу закупівель, зменшують конкуренцію та збільшують бюджетні витрати.

На етапі виконання контракту корупція проявляється через недотримання умов договорів, внесення змін до контрактів під виглядом «непередбачених обставин», або слабкий контроль за якістю робіт. Це призводить до фінансових втрат, зниження якості інфраструктури та підвищення витрат на ремонт і обслуговування.

Особливу увагу приділено прикладам із міжнародного та українського досвіду, які ілюструють масштаби корупційних проблем. Наведені приклади з Італії демонструють, як реформи у сфері закупівель після антикорупційних розслідувань значно знизили витрати на інфраструктурні проєкти. В Україні ж, попри впровадження системи Prozorro, все ще існують ризики, такі як фаворитизм, незавершені «тотожні закупівлі» та приховані зв'язки між замовниками та підрядниками.

Розглянуто перспективи використання сучасних технологій, таких як блокчейн, для підвищення прозорості закупівельних процесів і залучення громадськості до моніторингу. Автор наголошує на необхідності подальшого вдосконалення законодавства та посилення контролю за процедурою закупівель для мінімізації корупційних ризиків.

Ключові слова: корупційні ризики, публічна влада, приватний сектор, публічні закупівлі, адміністративна корупція, бюрократична корупція, фаворитизм.

Постановка проблеми. У демократичному суспільстві взаємодія між публічною владою та приватним сектором є необхідною умовою підтримки життєдіяльності суспільства. Публічні службовці в більшості випадків не здатні задовольняти інтереси та потреби громадськості власними зусиллями, а тому вимушені звертатися до підприємців, які мають можливості й ресурси. Взаємодія різних за своєю природою структур (публічної влади, яка покликана безповоротно

служити загальним інтересам та приватного сектору, який орієнтований на отримання прибутку) створює чимало корупційних ризиків. Задля їх мінімізації використовується сфера публічних закупівель, що покликана забезпечувати прозорість, ефективне використання публічних коштів та добросовісну конкуренцію між бізнес-утвореннями, однак через недосконало вибудовану систему, вона часто стає об'єктом корупційних схем і зловживань. На кожному етапі цього про-

цесу – від формування тендерної документації до вибору переможця та укладення договору – існують значні ризики, які провокують дискримінаційні умови для їх учасників, підривають довіру до прозорих закупівельних систем та знижують ефективність публічної влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання виявлення й запобігання корупційним ризикам у взаємовідносинах між публічною владою та приватним сектором під час тендерних закупівель залишаються актуальними, на їх розкриття спрямовані значні зусилля науковців. Нормативну базу досліджень складають Закон України «Про публічні закупівлі» [5], постанови та накази Кабінету Міністрів України. Закордонні автори, такі як С. Роуз-Акерман [16], Б. Паліфка [17], Е. Юсса, Д. Мартімор [14], неодноразово зверталися у наукових дослідженнях до розкриття проблеми появи корупційних ризиків у закупівельних процесах. Економічний підхід до обґрунтування наукових підходів до розкриття сутності публічних закупівель в Україні через визначення їх переваг та недоліків застосовувався у наукових працях Н. Педченко [4].

Постановка проблеми. Метою дослідження є аналіз корупційних ризиків у взаємодії між представниками влади та приватного сектору у сфері публічних закупівель на основі теоретичних напрацювань західних дослідників та норм вітчизняного законодавства, а також розроблення пропозицій щодо їх запобігання.

Виклад основного матеріалу. Корупційні взаємовідносини між бізнесом та чиновниками створюють серйозні ризики для прозорості, ефективності управління та економічного розвитку. Здебільшого вони формуються з метою отримання взаємної вигоди: чиновники одержують фінансові вигоди, бізнесмени – конкурентні переваги [10]. Потреба в такій взаємодії з боку бізнесу виникає не лише задля максимізації прибутків через розширення ринків збуту, але й для подолання економічних труднощів, спричинених кризовими ситуаціями [17, р. 96].

У західній науковій думці відповідні недоброчесні взаємини дослідники називають *адміністративною або бюрократичною корупцією*, що передбачає участь посадових осіб у хабарництві, операціях з ухилення від сплати податків, маніпуляціях правил публічних закупівель із метою отримання персоналізованої вигоди [16]. Також вона може виникати внаслідок взаємодії посадовців з громадянами, наприклад, під час отримання останніми адміністративних послуг поза чергою.

Адміністративна корупція зазвичай належить до *дрібних* корупційних злочинів [13]. Однак, залежно від участі впливових осіб, обсягів корупційних коштів та масштабів завданої шкоди економічному й політичному життю суспільства, вона може набути ознак так званої *великої корупції*.

Чинна Президентка Європейського центрального банку К. Лагард розглядає прямий взаємозв'язок корупції з неефективністю у сфері управління та комунікації з бізнесом. Корумпованість представників влади відлякує потенційні внутрішні й закордонні інвестиції, послаблює конкурентне бізнес-середовище всередині країни, зменшує якість наданих владою послуг для населення, зокрема до реалізації яких може залучатися приватний сектор [9].

Американські дослідниці С. Роуз-Акерман і Б. Паліфка вважають, що корупція за участю бізнесу найчастіше виникає у сфері закупівель. Саме через закупівлі органи публічної влади замовляють і оплачують товари, послуги та роботи за кошти державних і місцевих бюджетів, сформованих із податків громадян. Це створює простір або так звані «сірі зони» для маніпуляцій і зловживань, які підривають економіку та довіру до публічних інституцій. По-перше, бізнесмени надають хабарі чиновникам, щоб забезпечити вигідні для себе умови участі в тендерах, що включає створення специфічних вимог до учасників, які можуть бути виконані лише певними компаніями, або ж передачу інсайдерської інформації щодо тендерних умов. Відповідна практика дозволяє недоброчесним бізнес-структурам отримувати переваги над конкурентами, навіть якщо їх пропозиції є менш вигідними для держави або громади. По-друге, корумповані посадовці можуть приховувати «відкати» в завищених бюджетах на реалізацію цих тендерів. Високі кошториси часто маскують не лише додаткові прибутки для компаній-підрядників, але й частину грошей, що повертається чиновникам у вигляді неправомірної вигоди. Наприклад, у тендерах на будівництво шкіл чи лікарень кошториси можуть бути завищені вдвічі або навіть більше, що призводить до значних втрат бюджетних коштів, які могли б бути використані ефективніше. По-третє, корупція у закупівельній сфері змінює поведінкові моделі її учасників, сприяючи формуванню корупційних зв'язків між представниками влади та недоброчесними компаніями. Це не лише погіршує конкурентне середовище, але й створює замкнене коло, у якому нові учасники ринку не можуть розраховувати на чесну конкуренцію. Така модель співпраці між бізнесом і вла-

дою посилює залежність компаній від чиновників, де остання, у свою чергу, отримує додаткові важелі для контролю над бізнесом [17, р. 99–100].

Недоброчесна поведінка посадових осіб підбиває принципи ефективності та прозорості у здійсненні закупівель, створенні конкурентного середовища та розвитку добросовісної конкуренції. Вона спричиняє фінансові втрати замовника, незаконне збагачення причетних осіб, а також постачання товарів, робіт чи послуг неналежної якості або за завищеною вартістю [6, с. 5]. Фаворитизм – одна з форм корупції, поряд із хабарництвом та вимаганням, яку публічні службовці використовують для задоволення власних інтересів під час закупівельних процесів. Прийняття рішень на користь «своїх» підрядників, що виступають індикатором фаворитизму, є проявами недоброчесності з боку службовців і порушенням ними морально-етичних норм [17, р. 96].

Загалом виокремлюємо три етапи прояву корупційних ризиків у сфері тендерних закупівель: 1) етап прийняття рішення про оголошення тендеру; 2) етап тендерної процедури; 3) етап виконання тендеру [11].

На етапі прийняття рішення корупція в довгострокових і дорогих проектах проявляється тоді, коли державні службовці чи політики обирають пропозиції, керуючись власною вигодою, а не суспільними інтересами. Це може бути тиск з боку політиків, які перед виборами прагнуть показати «швидкі» досягнення, обираючи масштабні, але не завжди економічно обґрунтовані проекти. Такі ініціативи, як будівництво стадіонів, мостів або інших інфраструктурних об'єктів, часто більше спрямовані на демонстрацію активності, ніж на вирішення нагальних потреб громади.

Корупція також може проявлятися у формі підкупу чиновників, коли приватні компанії пропонують хабарі для просування своїх інтересів, що включає ухвалення рішень на користь певних підрядників або затвердження проектів, які вигідні вузькому колу осіб. Водночас можуть маніпулювати даними чи аналітичними висновками для обґрунтування потрібного рішення, наприклад, перебільшуючи переваги проекту, або, навпаки, приховуючи його ризики.

Додатковим аспектом є фінансові гарантії для підрядників. У багатьох випадках компанії отримують від публічної влади негласні зобов'язання компенсувати їхні збитки, що знижує ризики для приватного сектора, але збільшує фінансове навантаження на місцеві або національні бюджети. Відтак виникають умови для ухвалення

рішень, які не є оптимальними з точки зору суспільного добробуту [14, р. 3–4].

Під час етапу тендерної процедури корупція проявляється через маніпуляції умовами конкурсу, щоби забезпечити перемогу заздалегідь визначеній компанії. Це може включати штучне створення дискримінаційних вимог, прописування технічних умов, які відповідають лише одному учаснику, або обмеження доступу до інформації про тендер.

Ще одним способом маніпуляції є надання пріоритету «своїм» підрядникам через обмеження процедур, таких як запрошення до участі лише певних компаній. Відповідні дії створюють закриту систему, в якій фактично немає конкуренції, а вибір підрядника здійснюється на основі особистих зв'язків чи незаконних угод. Навіть у випадках відкритих тендерів корумповані чиновники можуть впливати на оцінювання пропозицій, наприклад, через суб'єктивне виставлення балів або маніпуляцію критеріями оцінки, якщо такі існують.

Корупція також може проявлятися у формі прихованих домовленостей між підрядниками, які розподіляють між собою контракти. Такі змови часто включають узгодження заявлених цін, задля створення ілюзії конкуренції, але насправді забезпечення перемоги заздалегідь обраній компанії. Важливим аспектом є також критерії отримання контракту. Корумповані процедури часто використовують неконкретні чи суб'єктивні критерії, які залишають простір для маніпуляцій. Наприклад, замість об'єктивних економічних показників чи технічних параметрів може братися до уваги «загальна відповідність», що дозволяє приймати рішення на користь корумпованих компаній [14, р. 5–7].

На етапі виконання контракту, укладеного за результатами тендеру, корупція може проявлятися через низку зловживань, які спрямовані на отримання незаконної вигоди або уникнення виконання зобов'язань. Цей етап є ключовим для забезпечення якості та ефективності реалізації проекту, однак через слабкий нагляд або свідомі порушення він стає вразливим до корупційних схем.

Одним із поширених проявів корупції на цьому етапі є недотримання умов контракту. Наприклад, підрядники можуть використовувати дешевші матеріали або технології, ніж було передбачено, що знижує якість виконання робіт. У деяких випадках роботи можуть бути виконані частково, або взагалі не завершені, однак акти виконаних робіт підписують, а кошти виділяють в повному обсязі.

Ще одним ризиком є внесення змін до контракту після його укладення. Це може відбуватися під виглядом «непередбачених обставин», які вимагають додаткового фінансування або зміни умов. У таких ситуаціях корумповані чиновники та підрядники можуть домовлятися про завищення вартості робіт чи послуг, або продовження термінів їх виконання, що вигідно для підрядника, але збільшує витрати для держави. Крім того, контроль якості виконання робіт часто є слабким або відсутнім. Наглядові органи можуть бути задіяні в корупційних схемах і «закривати очі» на порушення. У разі державних інфраструктурних проєктів це призводить до побудови об'єктів, які не відповідають технічним стандартам і швидко стають непридатними для використання, створюючи додаткові витрати на ремонт або реконструкцію.

Корупція на етапі виконання контракту також включає змови між підрядниками та субпідрядниками, коли роботи фактично виконуються іншими організаціями за значно нижчу ціну, ніж було закладено в контракті. Різниця у вартості розподіляється між учасниками корупційної схеми. Наслідки корупції на цьому етапі включають значні втрати державних ресурсів, зниження якості інфраструктурних проєктів і збільшення витрат на їхнє обслуговування та ремонт. Для запобігання таким зловживанням необхідні суворий нагляд за виконанням контрактів, прозорість процедур внесення змін до контрактів і посилення відповідальності за порушення [14, р. 10–11].

В Італії тенденція будівництва дороговартісних об'єктів базової інфраструктури зокрема спостерігається на півдні країни, де досі активно діють кримінальні угруповання, однак до проведення поліцією операції «Чисті руки» у 1992–1993 рр. махінації з будівельними контрактами спостерігалися й на півночі країни. Після розслідування вартість будівництва гілки міланського метрополітену скоротилася з 227 млн дол. США у 1991 р. за кілометр до 97 млн дол. США у 1995 р. за кілометр; вартість будівництва залізничного сполучення впала з 54 млн дол. США до 26 млн дол. США за кілометр; витрати на будівництво нового терміналу аеропорту знизилися з 3,2 млрд дол. США до 1,3 млрд дол. США. Після завершення поліційних розслідувань та винесення судових вироків щодо нераціонального використання коштів і махінацій із закупівлями показник участі у тендерах в Італії зріс на 40–50% у 1997 р. [17, р. 95].

Щороку органи державної влади в Європейському Союзі витрачають близько 14% ВВП (приблизно 2 трлн євро) на закупівлю послуг, робіт

і товарів. У ключових секторах, таких як енергетика, транспорт, утилізація відходів, соціальний захист, охорона здоров'я та освіта, органи влади виступають головними покупцями. Оптимізація публічних закупівель здатна забезпечити значну економію: підвищення ефективності тільки на 1% дозволить заощадити до 20 млрд євро щороку [15].

Україна, яка в майбутньому планує стати повноцінним членом Євросоюзу, зробила значний крок у розвитку електронних публічних закупівель, впровадивши систему ProZorro, яка мінімізує людський фактор у відповідних процесах, виключає більшість зазначених вище корупційних ризиків та запобігає зниженню ефективності публічної влади. Однак досі залишається низка проблем, серед яких українська дослідниця Н. Педченко розглядає попередню змову між закупником, до яких можуть відноситися представники влади, та постачальником послуг [4, с. 33]. Науковиця наголошує на збільшенні автоматизації тендерних процесів. Одним з таких перспективних кроків, на нашу думку, є впровадження блокчейн-систем, яка забезпечить високу прозорість завдяки фіксації кожної операції, що робить неможливим для коригування або приховування. Специфіка блокчейну дозволяє фіксувати корупційні дії на усіх трьох етапах тендерної процедури [12].

Активна участь громадськості у процесах відстеження тендерних операцій є одним із ключових елементів боротьби з корупцією та забезпечення прозорості. Сучасні технології, зокрема онлайн-платформи та електронні системи, створюють широкі можливості для громадянського контролю, дозволяючи кожному бажаючому слідкувати за державними закупівлями, виявляти порушення, сигналізувати про можливі зловживання та знаходити зв'язки між представниками публічної влади та приватними компаніями. Відзначимо роботу переяславських журналістів з видання «Інформатор», які щодвотижні структуровано публікують інформацію з електронного сайту Zakupivli.pro [18] щодо результатів закупівель на території громади [7; 8].

Вважаємо за необхідне здійснювати регулярну модернізацію національного законодавства про закупівлі й антикорупційних правових норм та відповідно до міжнародних стандартів з метою уникнення колізій між юридичними нормами та нівелювання чинників появи корупції. Згідно із Законом України «Про публічні закупівлі» [5], замовник має право самостійно визначати умови тендеру, що може стати інструментом для маніпуляцій і корупційних схем. За таких обставин мож-

ливо встановити такі специфічні вимоги до умов закупівлі, які фактично підпадають лише під пропозицію певного учасника, з яким він пов'язаний. Це дозволяє фактично «підлаштувати» тендер під конкретного учасника, усуваючи конкуренцію та порушуючи принципи рівності у закупівельному процесі [6, с. 5]. Наприклад, комунальне підприємство, яке займається благоустроєм міста, оголошує тендер на придбання дорожніх знаків. Умови можуть включати специфічні вимоги, що вимагають технічних характеристик або бренду матеріалів, які використовуються лише у продукції цього учасника. В результаті, тендер успішно завершується, а переможцем стане той самий учасник, що мав перевагу від самого початку, адже вітчизняна електронна система закупівель відповідно до чинного законодавства передбачає автоматичний розгляд пропозиції на відповідність вимогам після завершення прийому пропозицій навіть за відсутності альтернатив (ст. 14, ч. 8) [5].

20 березня 2023 року криворізьке комунальне підприємство «Міський тролейбус» уклало договір із ТОВ «Сучасні вантажівки» на постачання 10 автобусів Güleryüz Ecoline за 108,9 млн грн (10,89 млн грн за одиницю). Пропозицію ТОВ «Зернотрейд» з автобусами Asiastar за 99,711 млн грн замовник відхилив через відсутність тендерного забезпечення та невідповідність технічним вимогам. Виробники «Електрон» і «Еталон» не брали участі, заявивши про дискримінаційні умови тендеру. Львівський завод «Електронмаш» подав скаргу до Антимонопольного комітету України, стверджуючи, що вимоги щодо висоти підлоги (360 мм) і ширини автобуса (2500 мм) обмежують конкуренцію, а сам тендер був прописаний під конкретного учасника [3].

У Лубнах, що на Полтавщині, замовником багатомільйонного тендеру на будівництво укриття став один з навчальних закладів міста. Єдиним учасником торгів виступило ТОВ «КАПСТРОЙ-ІНВЕСТ» із пропозицією 44,97 млн грн за стартової вартості 45,6 млн грн. Аукціон не проводили, хоча мінімальний крок у 228 тис. грн міг суттєво знизити ціну.

Додаткові запитання викликає сама компанія зі статутним капіталом у 20 тис. грн, оскільки має обмежений штат та для виконання робіт планує орендувати спецтехніку, що неодмінно збільшить вартість робіт. Згідно з даними місцевих ЗМІ, підприємець з Харкова, що є засновником ТОВ «КАПСТРОЙ-ІНВЕСТ», регулярно отримував замовлення від бюджетних організацій Лубен,

зокрема на розробку проектно-кошторисної документації, екологічні проекти та ремонт комунальної інфраструктури. У 2019 році його інше підприємство, ПП «ГАЗ-ТЕПЛО ПЛЮС», фігурувало у справі щодо махінацій із будматеріалами. Лубенські медіа припускають, що ТОВ «КАПСТРОЙ-ІНВЕСТ» є «фірмою-прокладкою» [1].

Проблемою, на наш погляд, також залишається відсутність обов'язкового надання інформації про зв'язки між учасниками тендеру та уповноваженими особами або керівництвом замовника створює значний простір для корупційних ризиків. Згідно з ч. 1 ст. 17 Закону України «Про публічні закупівлі», замовник зобов'язаний відхилити заявку, якщо учасник закупівлі є пов'язаною особою з уповноваженою особою або керівником замовника. Проте ч. 4 ст. 17 цього ж закону не вимагає від учасників обов'язкового надання такої інформації, покладаючи відповідальність за її виявлення на замовника [5].

У системі публічних закупівель України існують значні корупційні ризики, зокрема в контексті так званих «тотожних закупівель». Це ситуація, коли замовник одночасно оголошує кілька тендерів з ідентичними умовами та предметом закупівлі, але не завершує деякі з них. Як показує аналіз Dozorro, з 2021 по 2023 роки український бізнес втратив майже 7 млн грн через незавершені «тотожні закупівлі» [2]. Замовники, які проводять такі закупівлі, можуть використовувати невиконані тендери для вибору «потрібного» учасника, з яким у них можуть бути неформальні чи корупційні зв'язки.

Висновки. Корупційні ризики у сфері публічних закупівель виникають на всіх етапах їх реалізації. На етапі прийняття рішень це включає лобіювання вигідних для окремих осіб проектів і маніпуляції даними для їх обґрунтування. Під час тендерної процедури основними ризиками є створення дискримінаційних умов, суб'єктивне оцінювання пропозицій та змови між чиновниками й підрядниками. На етапі виконання контрактів корупція проявляється через недотримання умов договорів, завищення вартості проектів і низький контроль за якістю робіт. Такі ризики призводять до фінансових втрат, погіршення якості послуг і зниження довіри до державних закупівель.

Для запобігання цим ризикам необхідно посилити прозорість закупівельних процедур за допомогою сучасних технологій, таких як блокчейн, залучити громадськість до їх моніторингу та регулярно оновлювати відповідне законодавство.

Список літератури:

1. Багатомільйонний підряд на будівництво укриття у Лубнах попередньо отримує фірма з Харкова. URL: <https://www.realnilubny.com.ua/bagatomiljonnyj-pidryad-na-budivnyctvo-ukryttya-u-lubnah-poperedno-otrymuje-firma-z-harkova/> (дата звернення: 2.01.2025).
2. За останні роки бізнес втратив майже 7 млн грн на покинутих закупівлях у Prozorro. URL: <https://surl.li/uebofw> (дата звернення: 2.01.2025).
3. Кривий Ріг придбає 10 турецьких автобусів у фірми, яка проходить у справі щодо розкрадання коштів. URL: <https://surl.li/mecldm> (дата звернення: 2.01.2025).
4. Педченко Н., Кудачий О., Педченко М. Публічні закупівлі в Україні: переваги та недоліки. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». № 2 (108). 2023. С. 31-35. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-2-4> (дата звернення: 27.12.2024).
5. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (дата звернення: 26.12.2024).
6. Типові корупційні ризики у публічних закупівлях: стратегічний аналіз корупції. Національне агентство з питань запобігання корупції. 37 с. URL: <https://surl.gd/elcdoe> (дата звернення: 27.12.2024).
7. Усик В. Ремонт підвалу центральної аптеки у Переяславі під укриття може обійтися у понад 1,2 мільйона гривень. URL: <https://surl.cc/vkvhro> (дата звернення: 2.01.2025).
8. Усик В. Ремонт підвалу центральної аптеки у Переяславі під укриття виконує підприємець Анатолій Пастернак. URL: <https://surl.li/izjccw> (дата звернення: 2.01.2025).
9. Christine Lagarde: Addressing corruption – openly. URL: <https://surl.li/wqugyt> (date of access: 23.12.2024).
10. Corruption in the private sector. URL: <https://www.u4.no/topics/private-sector/basics> (date of access: 26.12.2024).
11. Corruption Risks in Public Procurements. URL: <https://surl.li/idczmk> (date of access: 23.12.2024).
12. Girgvliani S. Public Procurement Transparency and its Potential to Reduce Corruption in Low-Income Countries. 2023. URL: <https://surl.li/qmfnfa> (date of access: 27.12.2024).
13. Glossary. U4 Anti-Corruption Resource Centre. URL: <https://www.u4.no/terms> (date of access: 23.12.2024).
14. Iossa E., Martimort D. Corruption in Public Private Partnerships. 2011. URL: <https://surl.li/fxcobl> (date of access: 23.12.2024).
15. Public procurement. European Commission. URL: <https://surl.li/kneooz> (date of access: 23.12.2024).
16. Rose-Ackerman S. Measuring Private Sector Corruption. 2007. URL: <https://www.u4.no/publications/measuring-private-sector-corruption.pdf> (дата звернення: 27.12.2024).
17. Rose-Ackerman S., Palifka B. J. Corruption and Government: Causes, Consequences, and Reform. Cambridge University Press, 2016. 282 p. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139962933>.
18. Zakupivli.pro. URL: <https://zakupivli.pro/> (date of access: 6.01.2025).

Antoniuk D.I., Yuriychuk Y.P. CORRUPTION RISKS IN THE INTERACTION BETWEEN PUBLIC AUTHORITIES AND THE PRIVATE SECTOR IN PROCUREMENT: THEORETICAL ASPECT

The article analyzes corruption risks in public procurement, particularly in the context of interactions between public authorities and the private sector. It focuses on three key stages of corruption: decision-making, tender procedures, and contract execution.

At the decision-making stage, corruption is manifested through the selection of projects based on the personal interests of officials rather than public welfare. This includes lobbying for politically beneficial but economically unjustified initiatives.

During the tender procedure, the most common schemes involve manipulating competition conditions, discriminating against participants, and favoritism, which ensures the victory of «preferred» contractors. Such actions undermine the transparency of the procurement process, reduce competition, and increase government spending.

At the contract execution stage, corruption is revealed through non-compliance with contractual terms, modifications to contracts under the guise of «unforeseen circumstances», or weak quality control of work. These issues result in financial losses, reduced quality of infrastructure, and higher costs for maintenance and repairs.

Special attention is paid to examples from international and Ukrainian experiences that illustrate the scale of corruption. Cases from Italy demonstrate how procurement reforms following anti-corruption investigations significantly reduced infrastructure project costs. In Ukraine, despite the implementation of the Prozorro system, risks such as favoritism, unfinished «identical procurements», and hidden connections between contracting authorities and contractors persist.

The article also examines the potential of modern technologies, such as blockchain, to enhance transparency in procurement processes and engage the public in monitoring. The author emphasizes the need for further improvement of legislation and stronger oversight of procurement procedures to minimize corruption risks.

Key words: corruption risks, public authorities, private sector, public procurement, administrative corruption, bureaucratic corruption, favoritism.